

mini przewodnik

free

7 atrakcji turystycznych
+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

**Kłajpeda - M. Mažvydo skulpturu
parkas - Park Rzeźb im. M.
Mažvydasa**

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Kłajpeda

M. Mažvydo skulpturu parkas - Park Rzeźb im. M. Mažvydasa

To teren dawnego cmentarza zniszczonego na polecenie sowieckich władz w roku 1977. Rozciąga się pomiędzy ulicami Liepu, Trilapio a Daukanto. Upamiętnieniem wcześniejszego charakteru parku jest wyryty w pamiątkowym kamieniu napis: „Czerwony terror zniszczył nie tylko życie, ale również śmierć i nie oszczędził cmentarza w Kłajpedzie”.

Obecnie jest to park gdzie mieszkańcy tego portowego miasta przychodzą pospacerować czy też przysiąść na ławeczce. Jest tu też kilkanaście nowoczesnych w formie rzeźb. Sam park został nazwany imieniem Martynasa Mažvydasa. To autor pierwszej książki wydanej, w Królewcu, po litewsku w 1547 roku. Mažvydas był tam studentem uniwersyteckiego wydziału teologii. Jego pomnik stoi na Lietuvininku a nie w miejscu gdzie za czasów sowieckich stał monument ku czci Armii Czerwonej.

55°43'03"N 21°08'25"E | na mapie:A

Kłajpeda

Klaipėdos paveikslu galerija - Kłajpedzka Galeria Obrazów

Działa od roku 1971. Ekspozycja obejmuje przede wszystkim dzieła malarzy litewskich i rosyjskich. Warto tu także przyjść po to by obejrzeć bardzo bogaty zbiór przedwojennych pocztówek i widoczków miasta. Liepu gatve 33.

55°42'52"N 21°08'24"E | na mapie:B

Kłajpeda

Centrinis paštas - Poczta Główna

Wielki neogotycki gmach przy Liepu gatve 16. Wybudowany z czerwonej cegły, w latach dziewięćdziesiątych dziewiętnastego wieku. To typowe pruskie budownictwo z tego okresu. Poczta działa tu do tej pory. W hali głównej możemy podziwiać piękne kolorowe okna. Na ścianach jest dużo fresków, z gołębiami pocztowymi w roli głównej. Wieżę poczty zdobi zaś 48 dzwonów zainstalowanych tu w roku 1987. Wydzwaniają one w weekendowe południa mini koncert z pieśnią o Anusi z Tharau.

55°42'45"N 21°08'07"E | na mapie:C

Kłajpeda

Klaipėdos laikrodžių muziejus - Muzeum Zegarów

Piękny klasycystycznym budynek przy Liepu gatve 12. Ekspozycja składa się z trzech części dokumentujących historię rozwoju konstrukcyjnego chronometrów. Są tu nawet prymitywne klepsydry czy zegary słoneczne. Są także najnowocześniejsze zegary wykorzystujące technikę atomową do pomiaru czasu. Utworzona w 1984 r. placówka szczyci się bogatą historyczną kolekcją czasomierzy.

55°42'44"N 21°08'03"E | na mapie:D

Kłajpeda

Naujamiestis - Nowe Miasto

To centrum współczesnej Kłajpedy. Rozciąga się na północ od rzeki Dane. Tylko most dzieli obecnie centralną Harkaus Manto gatve ze Starym Miastem. Harkaus Manto to jeden z przywódców trzynastowiecznego powstania Prusów przeciwko krzyżakom.

55°43'03"N 21°07'38"E | na mapie:E

Kłajpeda

Senamiestis - Stare Miasto

Mała kłajpedzka starówka ma raptem około 60 hektarów powierzchni. To część miasta na północ od rzeki Dane. Budowle przypominają te znane z Gdańska. Dużo tu pruskiego muru. Uliczki prostopadłe do siebie i wyłożone brukiem. Domy piękne, kupieckie. Obok nich wiele zabytkowych magazynów. Wiele z tych budynków to rekonstrukcje budowli przedwojennych zniszczonych podczas działań wojennych.

55°42'30"N 21°07'57"E | na mapie:F

Kłajpeda

Mažosios Lietuvos istorijos muziejus - Muzeum Historyczne Małej Litwy

Ta placówka przedstawia dzieje Małej Litwy od najdawniejszych prehistorycznych czasów. Pierwotnie założono muzeum jeszcze w roku 1924. Są tu nawet rzymskie monety znalezione na terenach zamieszkałych przez „kuzynów” Litwinów, dawnych Prusów. Muzeum prezentuje także litewskie korzenie regionu i historię jego stopniowej germanizacji. Po 1939 roku Niemcy całkowicie zmienili wymowę zbiorów, tak by

można było dokumentować niemieckie korzenie Kłajpedy.

55°42'26"N 21°08'06"E | na mapie:G

Kłajpeda Teatro aikšte

Piękny budynek na głównym placu starówki. Wzniesiono go tu w roku 1819. W roku 1854 spłonął. Rychło jednak został odbudowany. Z teatralnego balkonu Adolf Hitler (przybył tu na pokładzie pancernika Deutschland) przemawiał do mieszkańców miasta, w dzień aneksji Kłajpedy do Rzeszy.

Centralnie na placu teatralnym stoi fontanna wzniesiona w roku 1912 i dedykowana barokowemu poecie, pochodzącemu z Kłajpedy, Simonowi Dachowi (1605–1659). Zwieńczeniem fontanny jest postać „nieśmiałej Anusi”. To nie tylko bohaterka z poetyckiego dzieła Simona Dacha, pieśni ludowej „Annen von Tharau”, (Taravos Anike, nieśmiała Anusia z wioski Tharau). To także obecnie jeden z symboli Kłajpedy.

Dach miał napisać pieśń z okazji wesela córki pastora, Anny Meander. Była to bowiem jego nieszczęśliwa miłość. Tharau natomiast to obecny Władimirow – miejscowość w dzisiejszym obwodzie kaliningradzkim. Oryginalna rzeźba, dzieło Alfreda Kłumme, została zniszczona przez wkraczających do Kłajpedy, podczas II wojny światowej, sowieńców. W czasach radzieckich mówiło się jednak, że usunęli ją sami hitlerowcy, gdyż była

odwrócona tyłem do führera, podczas jego przemowy, wygłoszonej w marcu 1939 z balkonu teatralnego. Rekonstrukcja rzeźby została postawiona na fontannie w roku 1989.

55°42'28"N 21°07'53"E | na mapie:H

Kłajpeda Pilis - Zamek

Krzyżacka twierdza, która nie zachowała się do obecnych czasów, powstała w dzisiejszej Kłajpedzie około połowy XIII wieku. Rozciągała się między obecnymi ulicami Pilies gatve i Teatro aikšte. Tracący swoje strategiczne znaczenie zamek został pod koniec osiemnastego wieku częściowo rozebrany. Jego pozostałości (resztki murów) są inspiracją dla miejscowych architektów, którzy proponują odbudowę zamku i przekazanie go we władanie tutejszego uniwersytetu.

55°42'28"N 21°07'52"E | na mapie:I

Kłajpeda Lietuvos juru muziejus - muzeum morskie

To cały kompleks muzealny, mieszczący się w starej pruskiej twierdzy, Kopgalis. Działają tu: muzeum morskie, (historia żeglugi w tej części Bałtyku), wielkie akwarium prezentujące faunę i florę Bałtyku oraz litewskich wód śródlądowych, muzeum przyrody Mierzei Kurońskiej, delfinarium oraz mały skansen z zabudowaniami wiejskimi typowymi dla mierzei.

Interesująca jest także sama historia budowy twierdzy – siedziby muzeum. Powstała ona w roku 1866. Już jednak wtedy specjaliści ocenili, że jest to budowla przestarzała. Umieszczono więc tutaj tylko magazyny amunicji. Wojsko, już sowieckie, oddało obiekt miastu pod koniec lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku. W latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku otwarto tu muzeum.

Najwięcej emocji stwarza pokaz tresury delfinów i fok. Sala widowiskowa ma aż tysiąc miejsc siedzących, ale od razu radzimy siadać z dala od basenu. Zwierzęki bowiem chłapią wodą niemiłosiernie. Delfiny oraz foki trafiły tu z Sewastopola, gdzie szkolono je do celów wojskowych.

55°42'55"N 21°06'09"E | na mapie:J

Kłajpeda Smiltyne

To także część Kłajpedy, ale leżąca już na Mierzei Kurońskiej. Największą atrakcją, prócz rozległych piaszczystych plaż, jest muzeum morskie.

55°40'25"N 21°08'00"E | na mapie:K

Neringa Kuršiu Nerija - Mierzeja Kurońska

Stukilometrowej długości mierzeja pomiędzy otwartym Bałtykiem i zalewem Kurońskim, której mniej więcej połowa należy do Litwy. Dalej to już Rosja. Szerokość mierzei wynosi od 400 metrów do 4 kilometrów.

Miejscowości na Mierzei (Juodkrante, Pervalka, Preila, Nida) od 1961 roku w sensie administracyjnym tworzą jedno miasto – Neringę z prawie trzema tysiącami mieszkańców. Centrum miasta to Nida. Między Juodkrante, a Kłajpedą stoi szlaban wjazdowy do Parku Narodowego Neringa (Kuršiu Nerijos nacionalinis parkas). Każdy wjeżdżający musi tu wykupić bilet. Podobny system obowiązuje także wjeżdżających od strony granicy z Rosją.

Park to w sumie ponad 26 tysięcy hektarów. Lasy zajmują 70 procent, plaże i wydmy prawie 25 procent. I właśnie wydmy to najbardziej charakterystyczny element tutejszego krajobrazu. Najwyższe z nich dochodzą nawet do ponad 50 metrów nad poziom morza. Piękne są też domki na Mierzei. Drewniane, kryte dachówką lub trzcina. Wiele z nich jest tylko z zewnątrz prymitywne. W środku zaś wszelkie wygodę, tak aby turysta był zadowolony.

Mierzeja Kurońska powstała około siedmiu tysięcy lat temu. Więcej zachodu wiatry powodowały powstawanie prądów, które przenosiły piasek usypując mierzeję. Początkowo kończyła się ona na wysokości Nidy, potem doszła do obecnej Kłajpedy. Powstawały olbrzymie wydmy, które po

wycięciu drzew (ok. XV – XVI wieku) zaczęły pod wpływem wiatrów „wędrować”. Ponieważ to oznaczało zasypywanie piaskiem całych miejscowości Mierzeja znów (od początku dziewiętnastego wieku) zaczęła być zalesiana. Obecny więc las jest nasadzoną już ręką człowieka.

Wjechać na Mierzeję jest oczywiście najprościej od strony Kłajpedy. Z przystani promowej praktycznie w każdej godzinie odjeżdża autobus do Nidy przez Juodkrante. Można też jechać małym prywatnym busem. Jeśli jedziemy własnym samochodem pamiętać trzeba o zachowaniu biletu wjazdu na Mierzeję. Parkowe służby oraz szczególnie policja lubią się o bilet bowiem dopytywać podczas każdej kontroli. Przed wjazdem na Mierzeję warto też zatankować wcześniej benzynę. Jedyna całodobowa stacja benzynowa znajduje się w Nidzie pod samą granicą rosyjską.

Jedyna droga wiodąca przez mierzeję jest często oznaczona ograniczeniami szybkości i muldami spowalniającymi jazdę. Nie jest też żadną niespodzianką spotkanie na przykład całej rodziny dzików na środku szosy. Na mierzeję można też dotrzeć …wodolotem. Otóż latem z Kowna każdego dnia wypływa rano „Raketa”. Przez cztery godziny w dół Niemna dopływamy do Nidy. Jeszcze tego samego dnia jest powrót. Po drodze wodolot mija między innymi słynny most graniczny w Tylży.

55°29'06"N 21°05'42"E | na mapie:L

Salantai (Sałanty)

Ogród Orvydasas - Orvydų sodyba

30 kilometrów od Kretyngi, blisko miasteczka Salantai (Sałanty) zgromadzono setki nagrobnych płyt i kamiennych krzyży, porozrzucanych między częściami czołgów, rakiet i innych militariów. Ta oryginalna kolekcja powstała na początku dwudziestego wieku. Nagrobki jak i cała kolekcja to była własność miejscowego kamieniarza Kazysa Orvydasas.

Po śmierci ojca kolekcją opiekowali się jego synowie - Vilius i Jonas. Obecnie już trzecie pokolenie Orvydasów zajmuje się ekspozycją. W okresie sowieckim władze próbowały zniszczyć w wystawie wszystkie elementy antykomunistyczne. W latach 80-tych już wręcz próbowano zniszczyć cały ogród. Na początek blokowano wejście do niego. Jakoś jednak Orvydasowie wytrzymali wszelkie szyskany.

Ekspozycje są więc nadal udostępnione do zwiedzania każdego dnia od rana do zmierzchu. Wstęp bezpłatny. Ogród leży 5 kilometrów za Sałantami, przy drodze do Płungian.

56°03'39"N 21°35'10"E | na mapie:M

Masiady (Mosćdis)

Unikalio Akmenu Muziejus - Muzeum Kamieni Unikalnych

To wspaniała kolekcja zbieracza kamieni Vaclovasa Inkasa. Działa w Masiadach (Mos¸dis), 12 km za Sałantami (Salantai) - drogowskaz na Szkud (Skuodas). To muzeum pod gołym niebem działa od roku 1965.

Na prawie dziesięciu hektarach, zgromadzono tu ponad 50 000 kamieni z krajów nadbałtyckich. Największe głazy ważą nawet ponad dziesięć ton. Wszystkie są opisane wedle miejsca pochodzenia. Mają unaoczniać skalę wędrówek kamieni związaną z epokami lodowcowymi.

Na miejscu (w starym młynie) jest też niewielka ekspozycja geologiczna wyjaśniająca techniczną stronę przenoszenia kamieni przez lodowce. Muzeum znajduje się w samym centrum miejscowości, przy Kęstučio gatve 2. To nie jest jedyna atrakcja Masiadów. Można tu też obejrzeć osiemnastowieczny kościół barokowy.

56°09'59"N 21°34'30"E | na mapie:N

Płungian (Plunge)

Žemudzki Park Narodowy - Žemaitijos nacionalinis parkas

Utworzony w 1991 roku wokół Plateliai, Plostin¸ i Stirbaičiai, kilkanaście kilometrów na północ od Płungian (Plunge). Park rozciąga się na prawie 22 tysiącach hektarów. Prawie połowa tej powierzchni to piękne lasy jodłowe, sosnowe, brzoźowe oraz dębowe. W parku jest wiele polodowcowych wzgórz morenowych. Ich wysokość sięga nawet do 200 metrów nad poziom morza. Są też głazy narzutowe, piękne strumyki, a także jeziora. Te ostatnie zajmują w parku aż 1500 hektarów.

Największe z nich to jezioro Płotele (Plateliu ežeras) z powierzchnią ponad 1200 hektarów i głębokością do 50 metrów. W jeziornych wodach żyją tu nawet łososie, węgorze, raki czy żółwie. Podziwiając Płotele możemy się czuć jak na groblach holenderskich. Otóż pobliskie miasteczko rozciąga się około 100 metrów poniżej poziomu wody w jeziorze. Żyją też w parku rzadkie zwierzęta to między innymi: orły bieliki, orły krzykliwe, głuszce, jarząbki, wydry, bobry i wilki.

Mieszkający zaś w pobliżu parku jego Żmudzini posługują się oryginalnym dialektem. Mają własne obyczaje, stroje ludowe, architekturę wiejską. Jest też w Płotele słynna Kalwaria Żmudzka. Powstała ona w dobie kontrreformacji, w 1642 roku, staraniem biskupa Jerzego Tyszkiewicza. Doroczne uroczystości odpustowe odbywają się tu na początku czerwca. Chętni do zwiedzenia parku powinni przede wszystkim dojechać do Centrum informacyjnego ŻNP przy Didžioji gatvės 10. Tu dowiedzą się o przebiegu ścieżek turystycznych wiodących przez park. Na miejscu można też kupić mapy, foldery i pamiątki.

56°03'13"N 21°53'40"E | na mapie:0

Mažeikiai (Możejki) Poloniki spod Możejki

Żmudź jest pełna polskich śladów i choć obecnie po polsku nie mówi tu prawie nikt. Wiele tych śladów jest w okolicach Możejki (Mažeikiai). Są to między innymi pozostałości dworu w Antanapolis. Ponadto późnobarokowy kościół katolicki z 1636 roku w Pikieliai ufundowany przez tutejszych obywateli ziemskich, Ważyńskich. Ciż sami sponsorzy ufundowali kościelny ołtarz Św. Michała, oprawę obrazu Najświętszej Marii Panny Bolesnej. Na cmentarzu stoi kaplica, gdzie na ołtarzu wyrzeźbione zostały herby fundatorów. Jest tu także kilka grobów szlacheckich.

Nieopodal stoi dawny dwór Adamowiczów czyli protoplastów obecnego prezydenta Adamkusa. Szlachecka rodzina Milewiczów ufundowała stojącą tu kapliczkę słupową. W Židikai działa muzeum, jest także grób i dom mieszkalny pisarki Marii Petkevičiūtės – Šarūnos Ragana (pseudonim literacki – Wiedźma Szatryjska). Stoi tu też kościół, który w latach 1819-1821 wybudował Antoni Giełgud – ostatni starosta żmudzki. Ukrainai – to dawne dobra Żeligowskich (generał Lucjan Żeligowski na polecenie marszałka Piłsudskiego w 1920 r. odbił Wilno z rąk litewskich i dwa lata później przyłączył je do Polski). W Ukrainai pochowany został także polski rzeźbiarz Stefan Gajlewicz. Jego dziełem są artystycznie wykonane pomniki nagrobne miejscowej szlachty: Opulskich, Lutików, Kryżewiczów, Dopszewiczów.

W tej samej miejscowości pochowani są także inni przedstawiciele tutejszej, polskiej społeczności: Semenowiczowie, Kiesgajłowie – Kenstowiczowie, Hanusewiczowie, Martyszewscy, Łuszczowie oraz Plechowiczowie. Pochodzący z tej ostatniej rodziny generał Povilas Plechavičius stał w czasie wojny na czele oddziałów litewskich, które walczyły m. in. z partyzantami AK na Wileńszczyźnie – takie to są zawiłości naszej wspólnej historii. W Ukrainaiskim kościele są też obrazy malowane przez samouka, panica z dworu w Repėnė, Lesława Pławskiego.

Dwór w Repėnė, to natomiast dawny majątek Piłsudskich, Grossów, Pławskich. W Bugeniai mieszkał ród Kownackich. W Daubariai stoi dawny dwór Jazdowskich, w Tirkėlia była siedziba rodu Ważyńskich. W Šerkėnėni swój pałac mieli najwięksi litewscy posiadacze ziemscy, jakże by inaczej, Tyszkiewiczowie.

Kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Sedzie, jest jedną z najpiękniejszych drewnianych świątyń barokowych w całej Żmudzi. Ostatniej przebudowy dokonano w 1770 roku. Ufundowali ją zaś Sapiehowie i Gadonowie. Oprawę do obrazu kupili sto lat wcześniej, w 1669 r. Hieronim i Katarzyna Andrzejewscy. Jeden z dzwonów nabyto za pieniądze ofiarowane przez profesora Jana Domaszewicza, drugi zaś – Wincentego Juzumowicza, którego brat zginął w Powstaniu Warszawskim. W małym kościółku Św. Jana Nepomucena, został pochowany generał Rzeczypospolitej Obojga Narodów, zarządca majątku Sapiehów i fundator wspomnianego kościółka, Jan Nepomucen Benedykt Adamowicz.

W Renavas, w kaplicy cmentarnej jest pochowany hrabia Maria Feliks Mielżyński i baronowie Ronne. Jeden z baronostwa, Eugeniusz, w dziewiętnastym wieku, był nie tylko jednym z asystentów profesora Michała Oczapowskiego w warszawskiej Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, ale także wziętym poetą. Stojący, obok cmentarza, kościół zbudowany został przez proboszcza Jana Dakiniewicza. Znajdują się w nim obrazy pędzla Lesława Pławskiego. Także w Renavas pierwszy prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Gabriel Narutowicz spędził dzieciństwo.

56°18'40"N 22°20'50"E | na mapie:P

Szawle - Šiauliai Góra Krzyży

Kryžių kalnas, to nieduże wzgórze, nieraz nazywane również Górą Zamkową lub Świętą Górą. Znajduje się ono około 10 km na północ od Szawli, między wioskami Domantai, a Jurgaičiai, nad rzeczką Kulpi. Góra ma

wysokość ok. 10 m. Ma kształt podłużnego siodła, długiego na 25 m i szerokiego na 20 m. Zachodnie zbocze oddziela od leżącego obok wzgórka rów długości 15 m i szerokości 1,5-2 m.

Znajdują się tutaj tysiące krzyży, a góra jest miejscem kultu i symbolem wiernego trwania Litwinów i Żmudzinów przy wierze katolickiej. Jest też symbolem litewskich dążeń niepodległościowych. Pierwsze krzyże stawiano tutaj najprawdopodobniej już w XIV–XV w. Po przyjęciu chrztu przez Żmudzinów (1413 r.) na górze zbudowano kaplicę, a wokół niej wzniesiono pierwsze symbole męki Chrystusa. Powszechnie przynoszono krzyże i pozostawiano je na górze po powstaniu listopadowym i później po powstaniu styczniowym. Krzyże były hołdem oddanym tym, którzy zginęli w walce o niepodległość, zesłanym na Syberię i tym, którzy byli prześladowani przez carat.

Kiedy Litwini odzyskali niepodległość przynosili krzyże z innych powodów, o których czytamy na dedykacjach: po ślubie, urodzinach dzieci czy odejściu kogoś z bliskich. W 1900 r. było już 136 dużych krzyży, w 1940 zaś – 400 dużych i około 800 małych. Nie zaprzestano przynoszenia krucyfiksów w trakcie II wojny światowej i w czasach komunizmu. Władze Związku Radzieckiego niejednokrotnie próbowały zniszczyć święte miejsce, posuwając się do różnych „podstępów”. 4 IV 1961 r. „niezidentyfikowani sprawcy”; powyrwali z ziemi, połamali lub spalili około 5000 krzyży, zasypując przy okazji bijące na górze źródło. Kolejny raz, tym razem z oficjalnego polecenia w 1973 r. buldożery i spychacze zniszczyły kilkadziesiąt krzyży.

W 1977 r. zaplanowano zbudować tamę wodną na rzeczce Kulpe. Tym samym góra znalazłaby się pod wodą, zaś rzeka stałaby się miejskim ściekiem. Mimo przeciwności na górze pojawiało się coraz więcej krzyży, niektóre były tam stawiane potajemnie. Dzięki zdecydowanej postawie Litwinów, liczny protestom i zdecydowanym oporom, komunistycznym władzom nie udało się zrealizować swoich planów.

Jednym z najważniejszych wydarzeń w dziejach Góry Krzyży był „Marsz Niepodległości i Nadziei”; zorganizowany w dniach 3-14 VI 1990 r. W rocznicę wywiezienia na Syberię tysięcy rodzin litewskich kilkadziesiąt tysięcy pątników z całej Litwy ustawiło na górze tysiące krzyży, aby w ten sposób upamiętnić stalinowskie ofiary i uczcić odzyskanie niepodległości. 2 IX 1993 r. Jan Paweł II odwiedził na górze uroczyste nabożeństwo. Papież przybył w to miejsce w trakcie swojej pielgrzymki na Litwę. Papieską wizytę upamiętniono postawieniem wyniosłego krzyża na środku polanki, znajduje się na nim napis – po litewsku i po angielsku. Szacuje się, że na górze jest ustawionych około 50 000 czy nawet 60 000 krzyży, w tym ponad 15 000 krzyży dużych i ponad 40 000 mniejszych lub całkiem

małych.

Około 130 krzyży ma więcej niż 4 metry wysokości. Krucyfiksy wnoszą tutaj nie tylko pielgrzymi z Litwy, ale również pątnicy ze skupisk litewskiej emigracji: ze Stanów Zjednoczonych, Kanady, Argentyny, Brazylii, Republiki Federalnej Niemiec i innych państw Europy Zachodniej. Chętnie to miejsce odwiedzają Polacy. Swoje krzyże wnieśli tu wierni z polskich parafii na Wileńszczyźnie, i z diecezji w Polsce. Upamiętniają to umieszczone na krzyżach tabliczki. Dogodny jest dojazd z Szawli autobusami w kierunku Mešaron;kučiai lub Janiszek (Joniškaris). Z przystanku Kryžiu kalnas przy drodze głównej idzie się około 2 km na wschód. Samochód można zostawić na parkingu, są tu również stoiska z pamiątkami.

56°00'57"N 23°24'59"E | na mapie:Q

Kowno Kauno Fortai - Forty

Kowieńskie forty (Kauno Fortai) zostały zbudowane przez Rosjan na przełomie XIX i XX w. na dalekim wtedy przedmieściu. W trakcie I wojny światowej kowieńskie umocnienia nie spełniły swojej roli. Niemieckie wojska po 11 dniach walki zajęły i twierdzę, i Kowno. Po zakończeniu I wojny światowej, forty stały puste, nie pełniąc żadnej roli obronnej.

W czasach rządów dyktatora Antanasa Smetony (po roku 1926) urządzono tu więzienie. W latach zaś 1941-1944 Niemcy urządzili tu „Fabrik Nr 1005B”, które było faktycznie obozem zagłady. Zginęło w nim ponad 100 000 osób, w większości Żydów litewskiego pochodzenia, jak również Polaków i radzieckich jeńców wojennych. Zbrodni dokonywano głównie w forcie IX.

Po II wojnie światowej w forcie IX utworzono muzeum (Kauno IX forto muziejus), poświęcone pamięci zamordowanych tu ludzi. Pozostała część fortów także i po wojnie w najlepsze pełniła funkcję więzienia. Žemaičiu

plentas 73, z dala od centrum, na północno-zachodnich przedmieściach, przy autostradzie w kierunku Kłajpedy. Muzeum zawiera ponad 65 000 eksponatów zawartych w kilku ekspozycjach.

54°56'02"N 23°53'08"E | na mapie:R

Kowno

Kościół św. Jerzego i klasztor bernardynów

Klasztor bernardynów w Kownie ufundował w 1467 r. marszałek kowieński i kasztelan grodzieński Sędziwojewski. Kościół wybudowano w latach 1487-1502. Jest to trójnawowa świątynia halowa, wybudowana na planie prostokąta, z zamkniętym prezbiterium. Zabudowania klasztorne przyległe do kościoła tworzą zamknięty czworobok z prostokątnym dziedzińcem. Jest to jedna z najbardziej zniszczonych świątyń Kowna, w czasach sowieckich mieściły się tu magazyny.

54°53'54"N 23°53'00"E | na mapie:S

Kowno

Kauno pilis - Zamek

Zamek to najstarszy zabytkowy obiekt w Kownie. Powstał w XIII wieku, u ujścia Wilii do Niemna. Jego celem była obrona mieszkańców przed krzyżackimi napadami. Nie wytrzymał jednak trzytygodniowego oblężenia Krzyżaków, do jakiego doszło w 1362 roku i został całkowicie zrujnowany. Mieszkańcy odbudowali go po pięciu latach.

Zamek okalała fosa o głębokości 5-6 metrów, obronne mury miały 13 metrów wysokości i 2 metry szerokości. Znajdował się tu także półokrągły bastion artyleryjski o średnicy 41 m oraz baszty zbudowane z cegły. Woda płynąca w fosie podmywała mury po północnej stronie, aż do zupełnego ich zniszczenia. Nie ocalały także dwie spośród czterech baszt. Warownia w ciągu kilkuset lat była kilkakrotnie przebudowywana. Od lat 30 - tych XX wieku

prowadzone są w zamku prace rekonstrukcyjne.

54°53'56"N 23°53'07"E | na mapie:T

Kowno

Muzeum Poczty

Budynek poczty konnej w Kownie zbudowano w latach dwudziestych XIX wieku. Wtedy to powstał trakt łączący Petersburg z Warszawą i Kaliningradem przebiegający przez Kowno. Jest to zespół dwóch budynków połączonych murem znajdujących się przy placu ratuszowym. Obecnie znajduje się tu Muzeum Poczty, Telekomunikacji i Informatyki, a w podwórku można obejrzeć zabytkowy dyliżans.

54°53'50"N 23°53'05"E | na mapie:U

Autorzy zdjęć (w kolejności): V. Valužis/Centrum Informacji Turystycznej Litwy, V. Valužis/Centrum Informacji Turystycznej Litwy, 48zbigniew, V. Valužis/Centrum Informacji Turystycznej Litwy, km_nida, Zetem, km_nida

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do

innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie
danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu.
Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
wtorek 21 maja 2024 17:03:05

miniprzewodnik

